

A legjelentősebb eredmények idén is a Kéltlyukú-Jeges-barlangrendszerben születtek, ami 7,4 km-es hosszával és -715 m-es mélységével tavaly Montenegro második leghosszabb és harmadik legmélyebb barlangjává lépett elő. Itt 6 végponton összesen 900 méternyi továbbjutás történt, a két barlangrész között újabb kapcsolatok sikerült felderíteni, a rendszer felmért hossza pedig már meghaladja a 8 km-t. Új feltárásokról számolhatunk be a Bogos-, a Lahner- és a Njegoš-barlang esetében is: míg a terepbejárások 15 újabb barlanggal – köztük a 93 m mély-ségű Bukovicka jama-val és az ugyanilyen mélységűnek bizonyuló Marušinska jama megtalálásával – gyarapították a térségben általunk ismert objektumok számát.

Szombat esti gálaműsor (20,30-21,30)

Dr. Ambrus Gergely–Ifj. Adamkó Péter–Tóth Attila–Jäger Attila: Inverse Everest. Fotó-expedicció a Föld legmélyebb barlangjában

A Krubera-Voronya-barlang bolygónk jelenleg ismert legmélyebb, 2197 m mély barlangja, amelyben 2080 m mélységig lehet lejutni búvárfelszerelés nélkül. A Kaukázus nyugati peremvidékén, Abkházia szakadár államában található Arabika-masszívum alatt húzódó barlangrendszer feltárását az 1970-es években szovjet barlangkutatók kezdték el, és 2001 óta tartja a mélységi rekorder pozícióját. Kutatása jelenleg is zajlik, 5 hetes nyári nemzetközi expedíciók keretében. A világ egyik leghíresebb barlangja, az Everest földalatti megfelelője, amelybe eljutni egyszerre presztizs és kihívás.

Az Inverse Everest csapat vállalkozott elsőként a világon arra, hogy profi fotó és videó dokumentációt készítsen a barlangról. 2016. augusztusában 4 hetet töltöttek az Arabika-masszívumon a táborban és a barlangban, és sikeresen elérték a -2080 méter mélyen található Game Over ternet.

November 20.

VI. SZEKCIÓ - Tudományos kutatás II. (9,30–10,45)

Sliz György: Miről árulkodik a huzat? Új gondolatok, összefüggések és mérési elvek a feltáró kutatás szolgáltatásban (15 p)

A barlangokban tapasztalható huzat gyakran jelenti a feltárás vezérfonalát, kíváncsi képp azóta, mióta előtérbe került hazánkban a fosszilis barlangok kutatása, ahol nem lehet a patákat követni. De mit lehet még megtudni a huzatból, túl azon, hogy ott kell bontani? Az elterjedt tévhitiek eloszlátása után az alapoktól felépítve mutatunk be néhány olyan új elméletet, illetve mérési elvet, amelyek a feltáráshoz hasznosítható információkat szolgáltathatnak. Az előadás során megtudjuk azt is, hogy mi az oka annak, hogy egyes hazai barlangokból 0 fok körüli, vagy akár fagypont alatti huzat tör elő nyaranta.

Csondor Katalin–Erőss Anita–Horváth Ákos–Szieberth Dénes: Karsztkutatás természetes nyomjelzőkkel a Budai Termálkarszton (10 p)

A Budai-Termálkarszt területén fakadó források már a római idők óta szolgálják az embereket. Az itt felszínre bukkanó vizeket főként balneológiai célokra használják. A Rózsadomb előterében található Boltyi-forrás egyike a ma is természetesen megcsapódó forrásoknak. Langyos vizének (21 °C) egy részét a Lukács-fürdő használja, túlnyomóan azonban hasznosítás nélkül folyik a Dunába.

Kutatásunk célja a Boltyi-forrás radontartalma eredetének hidrogeológiai azonosítása volt. A forrás a Malom-tóval és a Molnár János-barlanggal közös hidrogeológiai rendszert alkot: a forrás a barlang egy hasadékhán keresztül tör a felszínre és a Malom-tavat táplálja. A területen zajlott korábbi vizsgálatok alapján azonban a Boltyi-forrás jóval magasabb radontartalommal rendelkezik, mint a többi vizsgált barlang mérési pont. Feltételezhető tehát, hogy a magasabb radontartalom eredete a korábbi mintavételi pontok és a forráskilépés közötti barlangszakaszon keresztül. Mivel a radon egy olyan radioaktív elem a felszín alatti vizekben, amely rövid felezési idővel rendelkezik, és nemesgázként nem lép reakcióba sem a vízzel, sem a víztartóval, kitünően használható természetes nyomjelzőként.

Dr. Angyal Dorottya–Balázs Gergely–Dr. Dániel László: Szemelvények az elmúlt évek hazai barlangzoológiai kutatásaiból (20 p)

Több évtizedes kihagyás után, a 2010-es években a magyarországi barlangzoológiai kutatások új lendületet vettek. A gerincetlen faunisztikai adatgyűjtésen túl a bizonytalan szisztematikai helyzetű troglóbiont csoportok taxonómiai revízióján dolgoztunk, segítségül hívva az egyre inkább terjedőben lévő molekuláris genetikai vizsgálati módszereket. Mitokondriális és nukleáris géneken alapuló molekuláris törzsfelbontási vizsgálatokon keresztüli tanulmányoztuk a kérdéses fajok rokon-sági fokát és leszármazási viszonyait. Közvetlen természetvédelmi célú alap kutatásaink során egy-egy endemikus (bennszüött) faj monitorozását, ökológiai igényeinek feltérképezését végeztük. Főbb vizsgálati területeink a Nyugat-Mecsek, az Aggtelek-karszt, a Bükk-hegység és a Budai-hegység barlangjai voltak, de ezeken kívül további karsztterületek számos szubterrán élőhelye került vizsgálatunk fókuszába. Részt vettünk a hazai barlangbiológia oktatás újaszervezésében; a tárgyat alapfokú barlangjáró-, barlangi túravezetői- és kutatóvezetői tanfolyamokon oktattuk. Számos tudományos és ismeretterjesztő közleményünk jelent meg az utóbbi években barlangzoológia témakörben, és hamarosan napvilágot lát az „Encyclopaedia Biospeologica” magyarországi fejezete, mely tartalmazza többek közt a korábbi hazai barlangbiológiai kutatások történeti összefoglalóját és a valóra Magyarországról kimutatott összes eutroglóphile és troglóbiont faj ismertetését és elterjedési adatait.

Virág Magdolna–Dr. Mindszenty Andrea–Dr. Leél-Össy Szabolcs: A barlangok mikrovilága (15p)

A barlangi képződmények szépségeit a barlangjárók, barlangkutatók általában csak a szabad szemmel is látható méretéig csodálhatták meg. A felbontás további növelésével azonban újabb részletek válnak láthatóvá. Előadásunkban a makroszkóposan jól ismert barlangi kiválasztásokat egy egészen más nézőpontból mutatjuk be, optikai mikroszkópos, UV fluoreszcens (kék fényel megvilágított), katódlumineszkópos (CL) és szkennig elektron mikroszkópos (SEM) felvételek segítségével. A közismert cseppkőtípusokon túl láthatóvá tesszük a termálkarsztos barlangokra tipikusan jellemző képződmények (pl. karfolszerű kalcitkéreg, kalcitlenéz, borsókó, stb.) és további, érdekesnek tűnő, talán kevésbé ismert kiválasztás kristályainak "mikro" szöveti-szerkezeti felépítését is, így azok legapróbb részleteibe is betekintést nyújtunk.